

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v tuzemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5 poštni predal 22. telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopis se ne vrača. — Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaj vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 31 • Maribor, četrtek, dne 14. marca 1940 • Leto XV

Socializacija je prava pot

Po švicarski »Volksstimme« prinašamo sledeči članek:

Prva svetovna vojna je močno zrahljala tako zvani liberalni kapitalizem, to je tisto obliko kapitalizma, za katero je značilno svobodno tekmovalstvo, razmeroma majhno vmešavanje države v gospodarske zadeve, prost ljudski, blagovni in kapitalni promet med državami ter mednarodna zlata valutarna podlaga. Današnja nova vojna pa je našla kapitalizem sredi tistega njegovega razvoja, ki ne namoče samo »svobodnega« gospodarstva z »organiziranim« — ki je polno kartelov, trustov, koncernov itd. — ampak napravila državo za vrhovnega dirigenta in nadzornika gospodarstva; bistvo kapitalističnega produkcijskega načina, profitno gospodarstvo na podlagi zasebne lastnine produkcijskih sredstev, pa ostane nespremenjeno.

V diktatorskih državah se seveda gospodarstvo neopazno bliža stopnji popolnega državnega gospodarstva, ki postopoma omejuje lastnikom produkcijskih sredstev (proizvodnje) svobodno razpolaganje. V ostalih državah, predvsem v Angliji in Franciji, pa žene vojna ta razvoj počasi na isto pot: Gospodarstvo se uravnava vedno bolj centralizirajoče, če že ne diktatorsko, in država že posega v nekdanje še tako sveto zasebno področje podjetnika. Na dlani leži, da radi takega razvoja tudi politična oblika liberalne države ne more ostati nedotaknjena, vojna že itak sili na odpravo demokratskih naprav in če bodo centralizirajoči vplivi na gospodarskem polju vedno močnejši, bodo tudi meščanske demokracije precej hitro korakale po poti, ki vodi v totalitarizem.

Razume se, da izgledi za takšno bodočnost vznemirjajo množične meščanske demokracije in da iščejo poti, kako preprečiti takšen razvoj. Večina izmed njih predlaga, da se najzopet poživijo gospodarski liberalizem, kar pomeni povratek v liberalni kapitalizem z zasebno lastnino produkcijskih sredstev, svobodno konkurenco in lovom za dobičkom; na kratko: vpostavi se naj popolna gospodarska svoboda z močno individualizacijo (vse naj bo zopet prepuščeno posamezniku).

Vendar pa je velika utopija, če se misli, da je mogoče preprečiti razvoj v državno totalitarno gospodarstvo na ta način, da se posploši zasebna lastnina produkcijskih sredstev. Delo je že v tako visoki meri podružabljeno, da je nemogoče delovna sredstva še bolj individualizirati (poosebiti). Možno je pa nekaj drugega: prepad med zasebno lastnino produkcijskih sredstev in njih družbeno uporabo tako premostiti, da se tudi lastnina delovnih sredstev posploši, demokratizira, ali drugače povedano, da postane celokupna ljudska družba lastnik in uporabnik vse proizvodnje. Podružabljenje lastnine produkcijskih sredstev je prava pot! Šele na ta način bo zlomljeno gospodarstvo zasebnega monopola in konec bo izrabljanja delovnih sil po zasebnih lastnikih kapitala in omogočena bo pravilna razdelitev dohodkov in premoženja. Le tako bomo ušli nevarnosti diktature in totalitarizma.

Podružabljenje, socializacija produkcijskih sredstev ni isto kot podržavljenje, centralizacija in birokracija, ampak je predvsem demokracija in omogoča pri načrtnogospodarski organizaciji veliko svobodo in gibčnost gospodarstva in široko samoupravo njegovih posameznih vej.

Če hoče človeštvo preprečiti nadaljni usodni, skoroda nujen razvoj kapitalizma v totalitarno gospodarsko državo in politično diktaturo, more to storiti le s socializacijo produkcijskih sredstev. Ako do tega ne bo prišlo, bo tudi konec politične demokracije in človeške svobode.

Povišanje priporočnine za pisma. Od 1. aprila dalje se povišajo pristojbine za priporočena pisma in sicer: v lokalnem prometu od din 2 na din 3, v medkrajevnem prometu od din 3 na din 4; v mednarodnem prometu pa bo znala priporočnina za pisma v Grčijo, Romunijo in Turčijo din 4, v vse ostale države pa din 5. Nadalje se zviša pristojbina za tiskana voščila s pet pisanimi besedami od 0.25 na 0.50 din.

Mir med Finsko in Sovjetsko Rusijo

Sklenjen je bil neposredno pred dalekosežnimi odločitvami Anglije in Francije

S prodorom sovjetskih čet na zapadnem delu Karelijske ožine in zasedbo predmestij Viipuri, je pričela odločilna borba finskega naroda za ohranitev samostojnosti.

Ves svet je vedel, da se bo v par tednih odločila usoda finskega naroda.

Pretekli teden pa se je nenadoma zvedelo, da je Sovjetska Rusija sporočila finski vladi s posredovanjem švedske vlade, da je pripravljena pričeti pogajanja za sklenitev premirja in sprejeti ponudbo finske vlade, ki je že od vsega početka povdarjala, da je vsak čas voljna skleniti mir, ako dobi jamstva, da bo ostala neokrnjena njena neodvisnost in zajamčena varnost njenih mej.

Za sklenitev premirja in miru je pritiskala v Moskvi Nemčija, ki je interesirana na tem, da bi od Rusije dobila čim več za vojno potrebnih surovin, katere pa ji more dati Sovjetska Rusija samo, ako se ne vojskuje. Nadalje si Nemčija ni niti želela, da bi nastala na severu vojna širšega obsega, v katero bi mogoče posegli Anglije in Francozi in je tudi to znatno pospešilo nemška prizadevanja pri prijateljih v Moskvi.

Na drugi strani pa sta pritiskali na Finsko Švedska in Norveška, ker sta se bali, da bosta pritegnjeni v vojni vrtnec, ako bi se Anglija in Francija odločili priti Finski na pomoč.

Odločitev o vojni ali miru v Skandinaviji pa je bila pridržana Finski, kakor kaže razvoj dogodkov.

Finska vojska se bori sama

Ko se je ob koncu novembra lanskega leta videlo, da se spor med Sovjetsko Rusijo in Finsko zaostruje, so mnogi bili mnjenja, da Finska sploh ne bo tvegala vojne, ker se je zdelo več kot gotovo, da bi jo ruski parni valjar pregalil v par dneh.

Toda Finci, ne samo da so se spustili v vojno, ampak so tudi pokazali, da so v stanju kljubovati tako veliki vojaški sili kot je Sovjetska Rusija. To je dvignilo njihov ugled v svetu in jim dalo veliko moralno oporo. Po sklepu Društva narodov pa je pričela prihajati na Finsko tudi materialna pomoč, zlasti orožje.

Vendar je bilo jasno, da Finci trajno ne bodo mogli vzdržati pritiska, kajti ruske rezerve na ljudeh in materialu so le preogromne.

Pomoč Anglije in Francije

Ko je zadnje tri tedne nastala na finskem bojišču kritična situacija vsled prodora ruske armade na Viipuri, je nastalo aktualno vprašanje pomoči Finske.

Vse se je vpraševalo, zakaj Anglija in Francija ne prideta Finski na pomoč.

V teh dneh smo dobili odgovor tudi na to vprašanje.

Finska vlada je v zadnjih mesecih brez dvoma večkrat vprašala na Švedskem in Norveškem, kaj mislita ti dve državi glede direktne pomoči od strani Anglije in Francije, ki sta v Helsinkih ponudili, da pošljeta na finsko bojišče svoje čete.

Švedska in Norveška sta odklonili dovoljenje za prehod tujih čet čez njeno ozemlje, ker sta se bali, da bi se iz tega rodil spor in mogoče celo vojna z Nemčijo.

Finci so dokazovali Švedom in Norvežanom, da jih čaka enaka usoda, kot Fince, ako ne bodo priskočili Finski na pomoč. Tako sta govorili tudi Anglija in Francija in povdarjali, da bi pozneje nikakor ne bili voljni pomagati Norveški ali Švedski, ako bi ti dve sedaj s svojim zadržanjem napram Finski takorekoč sami ustvarili predpogoje za njuno lastno pogubo.

Javno mnenje v Švedski in Norveški je pričelo kolebati.

Anglija in Francija čakata na poziv finske vlade

Pred par dnevi je položaj dozorel tako daleč, da je Chamberlain na neko vprašanje v angleškem parlamentu izjavil, da sta Anglija in Francija poslali na Finsko orožje, da pa sta pripravljene prepeljati tja tudi ekspedicijsko armado, ako bo finska vlada za to zaprosila.

Odločitev o intervenciji Anglije in Francije na Finskem je bila torej odvisna od poziva finske vlade.

Da bo tak poziv prišel, je bilo pričakovati vsak hip.

Anglija in Francija sta ekspedicijsko armado že pripravili in Daladier je dne 12. t. m. izjavil v parlamentu, da čaka 50.000 vojakov v dveh francoskih lukah od 22. februarja dalje pripravljenih za prevoz na Finsko. Preskrbljeno je bilo tudi vse potrebno za prevoz na 2000 milj dolgi morski poti. Francoska in angleška vlada sta dali Finski tudi rok do 12. marca, da se odloči tako ali tako, ker prepozna pomoč ne bi imela smisla.

Od izbruha rusko-finske vojne je Francija poslala na Finsko 145 bombnikov, 496 topov, 5000 strojnic, 400.000 pušk in 20 milijonov patronov ter 200 tisoč ročnih granat.

Sovjetska Rusija tudi sama za pogajanja

Med tem pa je Chamberlain odkril še drugo stvar, ki je presenetila svet. Izjavil je, da je sovjetski poslanik Majski dne 25. februarja predložil angleški vladi ruske mirovne pogoje, s prošnjo, da naj jih sporoči finski vladi. Angleška vlada je prošnjo sovjetskega poslanika zavrnila, z izjavo, da so predlogi take

vsebine, da bi jih ne mogla priporočiti finski vladi.

To je potem storila švedska vlada, vendar pa so bili ruski predlogi že nekoliko omiljeni. Koncem tedna je nato posebna finska delegacija odpotovala v Moskvo na pogajanja. V delegaciji so bili ministrski predsednik Ryti, dr. Paasikivi in general Walden.

Delegacija pa ni imela polnomočja, ampak je bila vezana na sklep finskega parlamenta. Finski parlament se je sestel in imel odločiti v noči od 12. na 13. marec da ali sprejme to kar bo dogovorila finska delegacija v Moskvi, ali pa da sklene zaprositi Anglijo in Francijo za intervencijo. Za ta rok so vedeli tudi v Kremlju in so se pogajanja pospešila.

Vojna na fronti se je vodila dalje.

Ponoči od 12. na 13. marca pa je bilo razglašeno potom radia iz Helsinkov, da je premirje med Sovjetsko Rusijo in Finsko sklenjeno ter tudi mir zajamčen.

Vse se veseli miru

Časten mir, ki ga je dosegla Finska v obrambi svoje neodvisnosti je predvsem posledica njenega nečloveškega napora, ki jo je stal na desetisoče človeških življenj in je njena naselja spreminil v kup razvalin.

Naposled je finski uspeh tudi uspeh Anglije in Francije, ki sta se ji postavili ob bok. Sovjetska Rusija je pa ravnala pametno, da je v zadnjem hipu uvidela kam vodi nadaljevanje vojne s Finsko.

V Moskvi so opustili zahtevo po vzpostavitvi komunističnega režima Kuusinen in njegove vlade v Terijokiju je konec.

Mir na severu mora pozdraviti vsak pošten človek, pozdraviti tem bolj, ker je v tem miru obveljalo načelo svobode in neodvisnosti malega naroda.

Rusko-finska vojna ni bila potrebna in lahko bi bilo ohranjeno življenje deset in desetisočem ruskim in finskih vojakov, ako bi se od vsega početka spoštovalo načelo človečanskih pravic, po katerih imajo mali enako pravico do življenja kot veliki in da ima vsak narod sam izključno pravico odločati o svoji usodi, brez vmešavanja tretjih v njegove zadeve.

Podrobnosti o sklepanju miru med Finsko in Sovjetsko Rusijo

Mir na finsko-ruski fronti od 13. mar-ca 12. ure vzhodnega časa

Pogajanja v Moskvi so trajala od 7. do zaključno 12. marca. Predstavnik finske delegacije je bil ministrski predsednik Ryti, ruske delegacije pa Molotov.

V glavnih obrisih je dogovorjeno to-le:

Finska odstopi Rusiji Karelijsko ožino z mestom Viipuri in zalivom Viipuri ter otoki v tem zalivu. Nadalje odstopi Rusiji v uporabo za dobo 30 let polotok Hangö na skrajnem zapadnem delu obrežja v Finskem zalivu. Za njem tega polotoka bodo plačali Rusi letno po 8 milijonov finskih mark. Na njem bodo zgradili oporišča.

Luka Petsamo ostane Fincem. Od

Murmanske železnice bo napravljen odcep in bo preko Finske vodila železnica na Norveško. Finci bodo zgradili progo na lastnem ozemlju in s svojimi sredstvi. Po njej pa bodo mogli Rusi svobodno prevažati blago na Norveško. V luki Petsamo bodo Finci vzdrževali vojne ladje samo manjšega obsega. Luko Petsamo bodo Rusi izpraznili do 10. aprila in istotako tudi vse ostalo od njih zasedeno finsko ozemlje.

V Finskem zalivu Finska ne bo gradila vojnih luk.

Sedanja fronta se smatra kot začasna razmejitevna črta in se na obeh straneh te črte umaknejo čete na razdaljo 7 km.

Vprašanje državnega proračuna

Hrvatska banovina rabi finance.

Kakor izgleda, se je reševanje hrvatskega vprašanja zaustavilo na vprašanju financ. Iz Beograda poročajo, da to vprašanje ne bo še tako kmalu rešeno. Zato vlada ne bo sprejela celotnega

proračuna, ampak samo proračunske dvanajstine za prve tri mesece leta 1940/41. Tudi banovina Hrvatska si bo morala pomagati z dvanajstinami.

Na zapadni fronti

se vrše samo letalski spopadi. Na fronto prihaja vedno več angleških čet.

Pri Helgolandu je neko angleško letalo z bombo potopilo neko nemško podmornico.

Od začetka vojne do 10. marca je bilo potopljenih angleških trgovskih ladij skupno 640.000 tonami. Nemčija pa je zgubila v istem času 300.000 ton ladje. 25 odst. nemškega ladjevja se nahaja izven nemških luk, 7,5 odst. vseh ladij pa je bilo potopljenih oz. zajetih.

Parnik »Hanover«, ki so ga nemški mornarji hoteli zažgati pri otoku San Domingo, so rešili Angleži, predno ga je uničil ogenj.

Nemčija in Italija

Po Ribbentropovem obisku v Rimu

Nemški zunanji minister von Ribbentrop je bil v Rimu. Posvetoval se je z zunanjim ministrom Cianom, Mussolinijem, zaprosil za advijenco pri papežu in kralju. V Italiji je zvedel, da Italija za sedaj ne more spremeniti svojih odnosov ne do Nemčije in ne do Francije in Anglije. To soglasno stališče je Ribbentropu potrdila tudi krona. Tudi Vatikan in Kvirinal sta istega mnenja.

Mezda za bolezen jim zopet ne da spati

Dnevnik so poročali o zborovanju obrtniških združenj v Ljubljani, na katerem so te dni naši obrtniki razpravljali o številnih svojih bolečinah in težavah, zlasti seve o davčnih bremenih, pod katerimi vzdihujejo do malega vsi obrtniki brez izjeme. Takšne ugodne prilike pa seve gotovi socialni reakcionarci ne smejo zamuditi, da ne bi zopet skušali izpodkopavati delavcem § 219 obrtnega zakona, ki je znan danes že tudi najbolj nezavednim delavcem, ker jim daje skromno zaščito ob času bolezni vsaj za en teden. Pred meseci smo za beležili, da je obglavljat le bolezenske sihte znani organizator obrtnikov, središki mlinski industrijalec g. Zadravec na skupščini industrijačev z utemeljitvijo, da ne gre plačevati delovnika, ki ga delavec ne napravi, a poleg tega baje dobil delavec še hranarino pri OUZD. In tako so tudi obrtniki ponovno sprejeli resolucijo, naj se ta med tovarnarji in tudi pri narodno socialistični »Novi Pravdi« osovraženi § 219 že vendar enkrat odpravi. Res žalostno, da gospodje v teh časih, ko jih v resnici dušijo vse drugačne skrbi in bremena, nimajo drugega dela na svojih zborovanjih, kakor odjedati slovenskemu delavcu tisti skromen košček kruha v bolezn, ki ga je dala v naših krajih zastarela avstrijska zakonodaja že v vojnem času, l. 1916.

Naši delavci bi se pa tudi lahko od tega kaj drugega naučili, kakor da nasedajo na limance, ki jih takšni reakcionarji »narodni«, plavoobarvani nastavlja ob raznih volitvah (Hrastnik itd.), ko se s tem vendar samo slabi delavska moč in delavska zaščita. Kdaj bomo vendar vsi spregledali?

Delavec.

Poslednji boji na Karelijski ožini

Sovjetske čete še niso zavzele Viipurija

Sovjetske čete še kar naprej napadajo na finske postojanke pri Viipuriju in na obrežju zapadno od Viipurija. Finska poročila ponovno zatrjujejo, da ruska armada še ni zasedla Viipurija. — Tudi rusko armadno vodstvo je sporočilo dne 12. t. m., da so ruske čete šele tega dne obkobile Viipuri in zasedle vzhodni in severni del mesta.

Tudi na ostalem delu fronte na Karelijski ožini je bilo zelo živahno. Vendar se položaj ni spremenil.

Krematorij v Beogradu

Beograjsko društvo »Oganj« je po več letih trdega boja s svojimi nasprotniki uspelo, da prepriča mestno občino o potrebi zgradbe krematorija. Uprava mesta Beograda je odkazala društvu »Oganj« parcelo za zgradbo krematorija na zemljišču, mimo katerega vodi na eni strani ulica Vojvode Pećanca, na drugi strani pa Severni Bulevar. To zemljišče je del novega mestnega pokopališča, toda bo oddeljeno od pokopališča s posebno ulico, ki je že projektirana. Krematorij bo stal nekako na sredini tega četverkotnega zemljišča. Med občinsko upravo in društvom »Oganj« se vodijo sedaj pogajanja glede uprave krematorija, ki ga bo sezidalo društvo »Oganj«, kajti v krematoriju je potrebno voditi sezname umrlih, dnevnik o vpepeljevanju itd. Najbrž bo vse to prevzela v svojo skrb mestna občina, ker se je zdravstveni odsek mestne občine toplo zavzel za krematorij z ugotovitvijo, da gre za pomembno higiensko ustanovo. — Vse izgleda, da tudi pravoslavna cerkev ne nasprotuje več ideji kremacije, četudi jo zaenkrat direktno ne podpira in propagira.

Krematorij v Beogradu bo prvi krematorij na Balkanu. Njegovo zgradbo pa bo omogočilo volilo nekega člana društva »Oganj«, ki mu je zapustil vse svoje premoženje.

Umrli je mati s. dr. Topalovića. Dne 28. februarja t. l. je umrla v Užicah v Srbiji 80 letna Mileva Topalović, mati našega sodruga dr. Topalovića. Pokojnica je bila poznana kot srčno dobra žena vsem Užičanom. Težko prizadetemu sodrugu izrekamo tem potom naše iskreno sožalje.

Finski parlament pred odločitvijo

Trdi se, da finski parlament še ni sprejel dogovora, ki je bil napravljen v Moskvi in da ga najbrž tudi ne bo, ampak se bo razšel.

Trdi se tudi, da se sovražnosti na fronti še vedno nadaljujejo in da ruske čete pri Viipuri napadajo dalje.

Ako bi finski parlament odklonil moskovski dogovor, se bo vojna vodila še naprej.

Doma in po svetu

»Slovenci nimajo nobene pravice sodločevati pri preureditvi države, razen v kolikor se gre za Slovenijo«, pravi »Hrvatski dnevnik« in dostavlja, da so »Slovenci pogrešili, ker so vprašanje formiranja banovine Slovenije povezali s formiranjem banovine Srbije ter na ta način povezali lažji problem s težjim in sebi napravili nepriliko. Po našem mnenju (mnenju »Hrvatskega dnevnika«) bi morali Slovenci podpreti Hrvate, da se čimprej izgradi hrvatska avtonomija, potem pa je treba formirati banovino Slovenijo z istimi kompetencami, kot jih ima banovina Hrvatska. — Kakor vidimo, »Hrvatski dnevnik« na eni strani noče, da bi se Slovenci vmešavali v vprašanje preureditve države, razen v kolikor se tiče Slovenije, potem pa zopet misli, da bi se pa vendarle morali — toda le tako, da bi podprli Hrvate. Socialisti ne mislimo tako kot »Hrvatski dnevnik«. Vprašanje preureditve države je vprašanje vseh državljanov in sporazum z dne 8. oktobra 1937, ki ga je sklenil dr. Maček s strankami združene opozicije, to tudi jasno potrjuje. Žal, da so v Zagrebu na ta sporazum že čisto pozabili. — Vedeti je treba, da bomo tudi po preureditvi živeli v skupni državi in zato je preureditev skupna zadeva.

To so pa res zapletene zadeve. Dr. Maček bi bil moral imeti velik manifestacijski shod v Subotici. Shod pa je bil odpovedan. Ozadje te odpovedi še ni docela razjasnjeno. Toda iz nekaterih izjav merodajnih osebnosti se vidi, da gre za zapletene in silno nevšečne zadeve. — V zvezi z odpovedjo tega zborovanja sta odpotovala v Subotico predstavnik HSS minister dr. Smoljan in zastopnik JRZ notranji minister dr. Mihaldžić. Pri tej priliki je minister dr. Smoljan sprejel tudi novinarje in jim rekel: »Jaz in notranji minister sva dobila nalogo, da na kraju samem pregledava nekatere pojave, ki nikakor niso v skladu s temeljno politiko vlade in s politiko sporazuma. Kar sva opazila, bova predložila vladi... Vtisi, ki jih nosim s seboj, so zelo težki, ter sodim, da bo nujno potrebno ukreniti, da bi čim prej nastopila harmonija, ki je nikjer ni tako zelo treba kakor prav tukaj... Položaj je tak, da je treba čim prej začeti reševati to vprašanje...« Dr. Maček »Hrvatski dnevnik« pa piše, da je v Subotici razstrosenih veliko letakov, ki grdiyo dr. Mačka, da je v službi Judov. »Jutarnji list« še dostavlja: »Odgoditev manifestacijskega zborovanja Hrvatov iz Bačke in Baranje je spet nov prispevek, ki ga je zavedni hrvatski narod položil na oltar države. To je spet nova zmagata, tokrat najtežja zmagata, zmagata nad samim seboj...« Kot vidimo, je na tej poti sporazuma res vse polno zelo resnih težav. Kajti dr. Maček reklamira za sebe razen Bosne, ki jo smatra za življenjski prostor Hrvatske, tudi del Vojvodine, za katero pa pravijo Srbi, da je zibelka srbstva in da mora v celoti v banovino Srbsko.

Kar priobčite jo! »Slovenec« pravi, da je dr. Topalović razposlal neko okrožnico proti komunistom, katere mi nismo objavili. Naprošamo »Slovenca«, da jo kar on objavi, ker jo je že prestregel, da nam ni prišla v roke.

Zelo strogo bo pri volitvah na Hrvatskem. Pri volitvah v hrvatski sabor bodo imeli volilno pravico samo na Hrvatsko pristojni 24 letni moški.

Rooseveltov zaupnik Welles se nahaja v Londonu, kjer razgovarja z angleškimi državniki.

Ne sekajte gozdov! Odkar je nastala samostojna banovina Hrvatska, so nekateri vroče-krvneži, ki so svoj čas verjeli, da je vsaka beseda fanatičnih agitatorjev resnična, mislili, da je prišel čas, ko bo smel vsakdo svobodno početi vse, kar se mu bo poljubilo. V tem prepričanju in podžgani od dr. Mačku nasprotnih agitatorjev frankovcev so ponekod na Hrvatskem pričeli kmetije sekati gozdove in to enostavno na ta način, da so si gozdove sami na licu mesta razdelili in les takoj po razdelitvi posekali. Dr. Mačkova glasila opozarjajo na škodljive in kaznive posledice takega početja.

Po čem bo sladkorna pesa? V kmetijskem ministrstvu so se vršila posvetovanja o odkupni ceni sladkorne pese, ki jo na veliko pridelujejo v Vojvodini. Kmetje so predlagali, da naj se določi odkupna cena z din 25 za 100 kg, ako ima pesa vsaj 10 odst. sladkorja, za vsak nadaljnji odstotek sladkorja več, pa naj se zviša odkupna cena za din 1.50.

9000 kg aluminija na dan bodo proizvajali v Lczoveu, v Srbiji, kjer so postavili prvotno 20 peči, sedaj pa so njih število zvišali na 56.

Razstavo tiska bo priredil SGRJ v Zagrebu v spomin 500 letnice izumitelja tiskarstva Gutenberg. Razstava bo v okviru zagrebškega velesejma.

Velika akcija proti nepismenosti se vodi na področju Hrvatske banovine. Trdijo, da se bo v tem letu naučilo čitati in pisati 25.000 ljudi v Bosni in Hercegovini.

Opereta, HRS v Zagrebu je priredil v dvorani »Radničke komore« opereto »Tikvice«, katero je prevedel monsignor dr. Kamilo Dočkal. To je gotovo prva opereta, katero je prevedel katoliški duhovnik.

Koliko je nemških vojakov in mornarjev vjetih na Angleškem? Angleški vojni minister je objavil v parlamentu, da je v Angliji vjetih 257 nemških vojakov, mornarjev in letalcev ter 1271 mornarjev trgovinske mornarice.

Karelijska ožina, katere ime se v bojih med Finci in Rusi tolikokrat čuje, je zemlja med Finskim zalivom in Ladoškim jezerom. Široka je skoraj 120 km; najožja je na južnem koncu, kjer stoji Leningrad. Tu znaša širina samo 35 do 40 km; severni del je širši. Meja med Finsko in Rusijo je pred to vojno bila na južni polovici ožine ter je bila od Leningrada oddaljena kakih 30 km. Na severozapadnem delu ožine, ob Finskem zalivu, je finsko mesto Viipuri (ali Vyyburg), staro, opremljeno mesto, ki igra ločeno vlogo v dolgoletnih švedsko-ruskih bojih. Pozimi morje zamrzne, tako da ostane Viipuri, ki je pristaniško mesto in drugo največje mesto Finske republike, večkrat po cele mesece za ladje nedosegljivo. To pristanišče je znano radi izvoza drv in celuloze. Vzhodni breg Karelijske ožine tvori Ladoško jezero, ki je polovico finsko, polovico rusko. Ladoško jezero je največje jezero v Evropi, saj ima površino 18.000 kv. km.

Murmanska železnica veže Leningrad s pristaniščem Murmansk ob Ledenem morju; značilno je, da kljub visoki zemljepisni širini (72° sev. širine), morje v Murmanku ne zamrzne, pač pa Severno morje, v katerega končuje Murmanski zaliv. Železniški tir murmanske železnice je 1450 km dolg ter speljan po večini neobljudeni pokrajini Kareliji. Ta železniška proga ima strateški pomen. Gradili so jo v letih 1915 do 1917, torej za časa svetovne vojne. Po njej so dovažali zavezniki v caristično Rusijo orožje in drugo, ker se po Baltičkem in Črnem morju ni dalo. Železniški tir vodi skoraj enakomerno ob finski meji ter se ji najbolj približa na severu na 60 do 80 km razdalje.

Zane Grey:

Mož iz gozda

»Še enkrat Vas vprašam, — ali hočete z nami?, je rekel Auchincloss tiho in vsiljivo.

»Ne, jaz ne spadam tja doli«, je odvrnil Dale.

»Milt, govorite pametno, Vi vendar ne morete večno loviti medvedov in krotiti mačk«, je protestiral stari živinorejec.

»Zakaj pa ne?«, se je glasil zamišljen odgovor. Auchincloss je vstal, se stresel, kot da bi hotel pregnati svojo trdoglavno razdraženost in položil roko Daleju na ramo.

»Vas rabimo v Pini.«

»Zakaj? Kdo me potrebuje?«

»Jaz. Čutim, da ne bom več dolgo. Beasley je moj sovražnik. Farma in vse, kar imam, bo pripadlo Nel. Na tej farmi bo potreben mož, ki jo bo upravljal, in sicer mož, ki bo dovolj jak. Ali sedaj razumete? Znano Vam je, da je to ogromno posestvo. Pripravljen sem, da Vas na mestu imenujem za svojega nadzornika.«

»Al, Vi znate govoriti človeku, da ne najdem besed, s katerimi bi Vam mogel odgovoriti«, je odvrnil Dale. »Verjemite mi, hvaležen sem Vam. Toda stvar je v tem: Tudi, ako bi bil kos svoji nalogi — ne verjamem, da bi imel veselje do tega.«

»No, potem ga boste pač dobili. To pride kmalu. Gotovo bi dobili zanimanje. Ta deželica ima bodočnost. Ugotovil sem bil to že pred leti; vlada name-rava pregnati apaše. Skoro se bo razlila po deželi reka izseljencev. Obeta se velika bodočnost, Dale. Vi morate sedaj v dolino. In —«

81

Pri teh besedah se je Auchincloss nekoliko obotavljal in potem nadaljeval s pritajenim glasom.

»Glejte, da se še bolj prikupite dekletu!... Jaz sem na Vaši strani.« Slaboten, prestrašen drget je spreletel Dalejevo mišičasto postavo.

»Al, Vi ste čisto brez uma!«

»Brez uma! Jaz? Brez uma!«, je vzkliknil Auchincloss in zaklel. »Tako Vam bom rekel, kaj ste.«

»Toda Al, Vi govorite — kot — kot star človek, ki ni več priseben.«

»Hu! In zakaj?«

»Ker — ker bi me to krasno dekle nikdar ne pogledalo«, je odvrnil Dale skromno.

»Opazil sem že, kako zavija oči«, je pojasnjeval Al grobo.

Dale je zmajal z glavo, kot da bi hotel reči, da je vsako nadaljnje razgovorjanje z živinorejcem brezupno.

»Pustimo to«, je nadaljeval Al. »Mogoče sem res star tepec, — posebno, ker ste mi prirasli k srcu. Toda še enkrat Vas vprašam, — ali hočete iti z nami v Pino in postati moj nadzornik?«

»Ne«, je odvrnil Dale.

»Milt, jaz nimam nobenega sina — in jaz — jaz se bojim Beasleya.« Te besede so mu prišle kot razburjen šepet čez ustnice.

»Al, Vi me silite, da moram zardevati od sramu«, je rekel Dale hripavo. »Ne morem z Vami. Nimam poguma.«

»Česa nimate?«

»Al, ne vem kaj je z menoj. Toda bojim se, da bi mi utegnili postati jasno, čim bi prišel tja doli.«

»Aha! To je dekle!«

»Ne vem, toda bojim se. In zato ne pojdem.«

»O, in vendar boste prišli!«

Helen se je dvignila, srce ji je razbijalo in v ušesih ji je šumelo. Oddaljila se je od mesta, kjer je sedela, dokler ni ničesar več čula. Predolgo je prisluškovala razgovoru, ki ni bil namenjen za njeno uho; kljub temu ni obžalovala. Šla je par metrov daleč ob bregu potoka ven izpod temnih vej borovcev, in ko je stala na robu prostranega travnika, je občutila, kako je ta prelestna slika pomirljivo vplivala na njo. Naslednji trenutki so bili najsrečnejši, kar jih je bila preživela na rajskem travniku, pa tudi najtežji, kar jih je bila doživela v vsem svojem življenju.

Kmalu nato jo je poklical njen stric.

»Nel, ta gozdovnik tu ti hoče pokloniti svojega črnega konja. Rečem ti, sprejmi darilo, ki ti ga poklanja.«

»Ranger zasluži boljšo oskrbo kot pa mu jo morem nuditi jaz«, je rekel Dale. »Večinoma dirja svobodno po gozdovih naokrog. Bil bi Vam zelo hvaležen, ako si ga hočete vzeti. Pa tudi psa Pedra.«

Bo, ki je zrla v Daleja, je predrzno pogledala svojo sestro.

»Seveda bo hotela Rangerja. Kar poskusite ga ponuditi meni!«

Dale je stal, čakajoč na odgovor, držeč odejo v roki in pripravljen, da osedla konja.

Charmichael je hodil okrog Rangerja in ga motril z ostrim očesom, ki odklikuje cowboya.

»Las Vegas, ali se kaj razumete na konje?«, je vprašala Bo.

»Jaz! Ho, ako boste kdaj kupovali kakšnega konja, ali pa barantali zanj, potem me pokličete poleg«, je odvrnil Charmichael.

(Dalje prihodnj.)

Iz naših krajev

CELJE

VOLITVE OBRATNIH ZAUPNIKOV

O moči raznih strokovnih organizacij se mnogo sliši in tudi piše. Posebno tiste strokovne organizacije, ki nimajo nobene zastopne med delavstvom hočejo skaliti vodo, da bi lažje lovile v kalnem in pridobivale člane. Na vse pretege vpijejo kakšna je njihova moč, koliko imajo že organizacij in članstva v svojih vrstah. Po njihovem časopisu je vse polno slavošpevov, koliko so že storile za delavstvo.

Vse to ima prozoren namen preslepiti delavstvo, da bi ne vstopalo v vrste tistih, ki so že organizirani v svobodnih strokovnih organizacijah.

Svobodne strokovne organizacije se bore za zboljšanje gospodarskega in socialnega položaja ne zato, da bi se z uspehi hvalile po časopisu, ampak zato, ker so bile zato poklicane v življenje.

Če bi ne bilo vsake leto volitev obratnih zaupnikov bi marsikateri delavec premočliti taki slavošpevi o moči in delu teh nepotrebnih in za delavce škodljivih organizacij.

Volilni rezultati so pa merilo moči svobodnih in drugih organizacij. V Celju so predložile kandidatne liste samo naše svobodne strokovne organizacije.

V Cinkarni je bilo izvoljenih vseh 6 zaupnikov na listi SMRJ, v Kemični vsi 4 zaupniki na listi SDSZ.

Delavstvo je že spregledalo in ne bo več nasedalo lepim besedam in obljubam. Nasprotniki delavstva lahko govorijo in pišejo kar hočejo, tisti časi se ne povrnejo več, ko se je dalo delavstvo z lahkoto vleči za nos.

Se parkrat volitve obratnih zaupnikov, pa bodo vsi točno informirani, kakšna je naša moč in moč nasprotnih organizacij.

Zelimo samo, da se v kratkem razpišejo volitve v delavske socialne ustanove, da se tam dokaže moč in jasno povemo, da so socialne ustanove zgradile samo naše svobodne strokovne organizacije.

Na delavski sestanek so vabili z letaki, ki se je vršil pretekli petek v dvorani »Delavske zbornice« s pričetkom ob 18. uri. Zelo smo bili radovedni, koliko se bo zbralo delavcev, bili radovedni, koliko se bo zbralo delavcev, da bomo vsaj malo poučeni o moči te strokovne organizacije. Čakali smo, ali o kakšnem neregularnem ni bilo govora. Vseh skupaj, z referentom in kmečkimi fanti vred smo našli ne srečno številko 13.

VELENJE

Sijajna zmaga liste Zveze rudarjev Jugoslavije pri volitvah obratnih zaupnikov

Kljub vsem intrigam naših nasprotnikov za uvedbo proporcionalnega volilnega sistema je dobila lista Zveze rudarjev Jugoslavije pri zaupniških volitvah v nedeljo, dne 3. marca t. l. ogromno volilnih upravičencev je bilo 473, od večine. Volilnih upravičencev je bilo 473, od tega štveila je odpadlo 12 nameščenecv, katerih kandidat je bil avtomatično izvoljen, ker so postavili samo eno listo. Poleg teh 12 odpade še bolniški stalež, tako da je na dan volitev upravičeno bilo pričakovati 458 volilcev. Volitev se je udeležilo 389 volilcev, med temi so bili 3 glasovi neveljavni in je bilo oddanih glasov za listo Zveze rudarjev Jugoslavije 291 in za ZSD 95 glasov. Tako je dobila rdeča lista 5 zaupnikov, zelena 1 in nameščenci 1.

Eden, ki je izpregledal.

Tudi pri volitvah v krajevno Bratovsko skladnico je lista Zveze rudarjev Jugoslavije odnesla kljub vsemu prizadevanju nasprotnikov večino. Dobila je 250 glasov, dočim je dobila lista zelenih samo 80 glasov.

Izpite za ključavničarsko in kovaško obrt pri našem rudniku zaposleni težaki lahko polagajo, toda le oni, ki so na srcu prirasli g. ... dočim vajenci, ki so štiri leta garali, niso bili pripuščeni k izpitu brez »gotovega pritiska«. Nek profesionalist, ki opravlja stalno in edino delo svoje stroke in je predložil spričevalo od privatnega mojstra o pridobljeni strokovni sposobnosti, potrjeno od združenja obrtnikov, se je boril za svoje pravice skozi celo leto ter je njegova zadeva romala od instance do instance. Šele po odločbi banske uprave je revež dosegel to, kar mu pripada. Tistemu gospodu, ki je sicer na zunan (ali vsaj tako hoče biti) druge barve, kakor njegovi protežiranci, povemo, da naj si zapomni, da še ni prebrel »zadnje vode« in da si bo njegovo kršitev doletel obrtnega zakona profesionalno delavstvo temeljito zapomnilo.

SELNICA OB DRAVI

Kaj bo z zgradbo novega šolskega poslopja? Kakor znano, je selniška občina pričela graditi novo šolsko poslopje. Čuje se pa, da je zmanjkalo denarja in da bodo dogradili šolo v surovem stanju do strehe, potem pa počakali bolj-ših časov. Ako je to res, bomo imeli v Selnici prav tako poslopje kot ga imajo v Mariboru, kjer stoji že tri leta nedograjen paviljon splošne bolnišnice in kaže svoja gola rebra. V tem oziru ne smemo posnemati Mariborčanov. Saj je škoda za denar, ki smo ga vtaknili v poslopje, ker nam bo ležal mrtev. V takem slučaju je bolje, ako bi ga bili porabili kako drugače, pa bi nam nosil celo obresti. Pametno bi bilo, ako bi se porazgovorili s Falsko družbo in do-bili od nje primerno posojilo oz. naplačilo na občinske doklade za prihodnja leta. Tudi v so-sednjih Rušah je stvar nekako tako urejena med občino in Tovarno za dušik. Našim ob-činskim možem priporočamo, da o našem pred-логу razmislijo, da bodo naši otroci že enkrat prišli iz starega nehygieničnega šolskega po-slopja v nove zdrave učilnice.

MARIBOR

Ali mora član OUZD res toliko časa čakati na odločitev?

Te dni se je zgledil v našem uredništvu delavec B. M., ki nam je povedal svojo žalostno zgodbo. V avgustu mesecu lanskega leta je ponesrečil pri delu v tovarni. Nastopilo je zastrupljenje in v bolnici so mu razrezali celo levo roko do komolca. Dne 23. novembra ga je zdravnik izločil iz staleža bolnikov in mu priznal začasno nezgodno rento. Toda od tega časa dalje ni prejel od OUZD nobene podpore več, niti začasne rente, niti hranarine, dasi za delo še vedno ni sposoben in hodi na fizikalno zdravljenje. V januarju si je delavec dovolil nasloviti vprašnje na OUZD, da naj mu po-jasnijo, kaj je z rento oz. hranarino. Dne 20. januarja je prejel odgovor, da mu OUZD ne more nakazati rente ali predjema na rento, ker zaenkrat nezgoda še ni dokazana. Potem se je delavec dne 13. februarja ponovno obrnil na organ socialnega zavarovanja, to pot pa na SUZOR v Zagrebu. Iz Zagreba je pre-jel odgovor, da je v stvari pristojen OUZD v Ljubljani in da bo od tega urada prejel rešitve. Sedaj je preteklo zopet mesec dni, rešitve pa ni od nikoder. Delavec je vsled tega, ker ne dobi nobene podpore začel v bedo. Vse kar je bilo količnik vredno, je že znozil v za-stavljalnico. Sedaj nima ničesar več in ker ne more predmetov v zastavljalnici dvigniti, mu bodo zapadli, tako da bo utrpel še prav ob-šutno škodo. Mi objavljamo ta slučaj s pri-pombo, da bi OUZD po našem mnenju nave-denemu delavcu lahko plačal ali hranarino ali pa začasno rento. Nekaj mu pripada, ker še vedno ni zdrav. OUZD ima vendar priliko, da pozneje poročuna preveč izplačano hranarino z nezgodno panogo zavarovanja, ako se do-žene, da ima delavec pravico do rente. Ako bi se pa pozneje ugotovilo, da mu ne pripada renta, bi bilo pa itak v redu, ako bi med tem prejemal hranarino. Vsekakor bi bil ta način rešitve bolj kot pa pustiti, da delavec brez beliča v žepu čaka na rešitev akta in živi ta-korekoč od zastavljalnice in od milosti dobrih ljudi. Toda mogoče se motimo in bo OUZD to zadevo pojasnil kako drugače. Ker je sličnih slučajev mogoče še kaj, je prav, ako delavci zvedo, kako se naj zadrže v danem primeru.

Za »Sokolski dom« 72.000 din prirast'arine.

je mariborsko »Sokolsko društvo« kupilo od pivovarne »Union« znano dvorano s pripadajočimi dvorišnimi poslopji, drugi del poslopij pivovarne »Union«, prejel pivovarne Götz, pa »Posojilnica« v »Narodnem domu«. — Kupnina dozdnevno res ni bila posebno visoka, toda znano je, da takšne dvorane nič ne nesejo. Poleg tega so poslopja že precej stara in jih dolga leta nihče ni po-pravljajl ter bo vsled tega treba še radi naj-nujnejših popravil zelo mnogo investirati. — Zato je v mestu zbudila precejšnjo pozornost vest, da je naložila mestna občina »Sokolskemu društvu« radi te kupčije nekaj nad 72.000 din davčine na tkzv. prirastkarini vrednosti. — »Sokolsko društvo« je vložilo prot temu ob-davčino pritožbo.

Silno blato in brozga na mariborskih cestah in ulicah vzbujajo mnogo nevolje med občani, ki upravičeno žele, da bi mestna občina bolj poskrbela za čiščenje cest. V predmestju so ponekod še zamrznjeni kanali in se voda ne more odtekat, radi česar so blatne ceste in hodniki. Ponekod pa je še nakopičenega mno-go snega, ki ga le polagoma odvažajo. Dočim so glavne ceste izven mesta že popolnoma suhe in celo prašne, v mestu še vedno brodi-mo po brozgi in gazimo blato.

Na junaška narodna prsa se pri nas čes-to radi trkajo ljudje, ki radi posredujejo, zlasti pri nakupovanju domače posesti po tuji, pri čemer igra veliko vlogo zavarovanje. Baš ti ljudje pa imajo navado, da svoje nasprotnike slikajo kot protidržavne elemente in jim gro-zijo na vse mogoče načine, četudi niso zato niti najmanj poklicani. Te dni je nek tak »na-rodni junak« zopet objubil pod gotovimi po-goji zaščito pri nakupu nepremičnin, kupčija pa kljub temu ni bila odobrena. Ali bi ne bilo za takšnega »narodnjaka« najbolj primerno mesto na »varnem«, kamor bi mogoče rad po-slal svoje nasprotnike.

Ptički so se ženili v lepem... Tako sonč-ne-ga in toplega dne kot je bil v torek na Gregor-jevo, ko se po pregovoru ptički ženijo, še nis-mo imeli letos. Kdor je do včeraj še dvomil, se je lahko uveril, da je pomlad zares potr-kala na vrata.

LIBOJE

Keramična tovarna je odpovedala kolektivno pogodbo

Vodstvo Keramične tovarne je sporočilo taj-ništvu SDSZ v Ljubljani, da odpoveduje kolek-tivno pogodbo s 1. aprilom t. l. Zakaj je pod-letje odpovedalo kolektivno pogodbo, ni mo-gočee reči, vsekakor pa se bo kmalu videlo, kaj zasleduje s tem. Delavstvo je pripravljeno in se zaveda, da bi v sedanjem položaju bilo prav-zaprav ono, ki bi lahko kaj zahtevalo od to-varne. O razpoloženju delavstva najbolj zgo-vorno priča občni zbor, podružnice SDSZ, ki ki se je vršil dne 9. t. m. in ki se ga je udele-žilo nad 100 v tovarni zaposlenih delavcev, članov organizacije. Vseh delavcev je v tovarni 151, od teh je ena četrtina žensk. Občnega zbora se je udeležil tudi centralni tajnik s. Ja-komin. Soglasno je bil izvoljen novi odbor or-ganizacije, v katerem pa so zastopani po večini dosedajni odborniki. Predsednik organizacije je s. Zupanc Martin, zapisnikar s. Kveder Ka-rel, blagajnik pa s. Pajk Karel. — Novi odbor bo imel važno nalogo pri bodočih pogajanjih za kolektivno pogodbo. Ako ga bo delavstvo solidarno podprlo, potem se ni bati, da bi se

Občni zbor centrale 1. Delavskega kolesar-skega osrednjega društva bo v nedeljo, dne 17. marca v društvenem lokalu na Tržaški cesti 1 v Mariboru. Začetek ob 9. uri dopoldne. Po-družnice naj pošljejo svoje delegate. Za člane je udeležba dolžnost! Konferenca se bo vršila v soboto, dne 16. marca ob 8. uri zvečer. — Odbor.

Sestanek železničarjev, ki so bili nastavlje-ni po l. 1923, pa se jim službena leta, ki so jih prebili pred nastavitvijo pri železnici ne priznavajo za napredovanje in za pokojnino, se bo vršil v petek, dne 15. marca ob pol 15. (pol 3.) uri v dvorišnih dvorani Ruška c. 7. Vabijo se na ta sestanek vsi prizadeti upoko-jenci in aktivni — tudi s proge — ki niso za-držani. — A. Bahun.

Na Muti... »Jutro« je poročalo te dni, kako je bila preprečena prodaja nekega 300.000 di-narjev vrednega posestva bogatemu tuincu. To je že nekaj, toda malo v primeri z vsem dru-gim. Na Muti imamo tovarno, ki je last narod-njaka. V to tovarno naj bi naše oblasti stalno pošiljale svoje inspektorje in uredile razmere v njej, da nam bo na Muti ostala ne samo mrtva zemlja, ampak tudi duše in srca ljudi, ki so brez zemlje in lastne strehe ter dajejo naši zemlji obiležje.

Prizadeti delavci in nameščenci, ki si še ni-so priskrbeli poslovnih knjižic in nameščen-skih legitimacij se opozirajo v lastnem inte-resu, da to čim preje storijo, ker brez pred-pisanih knjižic ne bodo mogli dobiti zaposlitve in uživati kakršnihkoli ugodnosti pri borzi de-la, okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, dobiti znižane vozne na železnici itd. Zgla-siti se je pri poslovalnem oddelku mestnega poglavarstva na Slomškovem trgu 6.

Da se maščuje dimnikarskim mojstrom. Pred okrožnim sodiščem se je moral te dni zagovar-jati radi hudoledstva poskusa vlomov v gostino Rastajger v Slov. Bistrici 62 let stari dimnikar-ski pomočnik. Zasačili so ga ponoči ravno pri delu, ko je že snel eno okno in je imel pri ro-kah tudi celo zalogo potrebnega vlomilskega orodja. Pri razpravi se je zagovarjal med dru-gim tudi s tem, da je bil že dolgo časa brez-poseln, a mu noben dimnikarski mojster v Ma-riboru ni hotel dati dela, pa je zato poskusil z vlomom, toda samo zato, da napravi maribor-skim dimnikarskim mojstrom sramoto. Obenem je tudi sam povedal, da je nor in radi tega pre-klican ter da je bil že več let v raznih umobol-nicah. Poizvedbe so dognale, da je to res in tako je dobil sicer zelo zgovoren dimnikar samo 1 mesec zapor, katerega pa je že pre-sedel s preiskovalnim zaporom.

Prostovoljno v smrt. V Račah je izvršil sa-momor 71 letni kočar Ivan Pregl. Vzrok sa-momora je bila bolezen.

Din 112 je našel nek dijak v mestnem avto-busu. Lastnik naj se zgleda na policiji.

»Akademski pevski zbor« iz Ljubljane priredi v soboto, dne 16. t. m. s pričetkom ob 20. uri v »Sokolski dvorani« (»Union«) koncert. Za koncert vlada precejšnje zanimanje. V predprodaji se dobe vstopnice pri »Putniku«.

Čajanka podružnice Splošne delavske stro-kovne zveze. V nedeljo, dne 17. marca ob 16. uri priredijo tekstilni delavci v Delavski zbor-nici (II. nadstropje) čajanko, na katero tem-potom vabijo vse sodruge in sodruge naše strokovnih in kulturnih organizacij. Igral bo mandolinistični orkester »Vzajemnosti«. Vstop je prost! Vsi sodružno vabljeni! — Družnosti! — Odbor.

Družabni večer priredijo grafični omladinci v soboto, dne 16. marca s pričetkom ob 8. uri zvečer v dvorani »Delavske zbornice«. Šaljivi nastopi, enodejanka, glasba, petje. Sodeluje »Grafika«. Vstop prost. Vabljeni!

Ljudska univerza priredi v petek, dne 15. t. m. skupno s Tujsko prometno zvezo in Ja-dransko stražo predavanje ravnatelja C. Vri-gnanina iz Sušaka o »Hrvatskem Primorju«. Predavanje pojasnjuje izredno lep in poučen film, ki je bil prikazan v vseh evropskih drž-avah z največjim uspehom »Od Zagreba do Raba«. Popoldne ob 15. uri predstava za di-jaštvo z istim vzporedom.

Narodno gledališče. Sreda, 13. marca: zapro-t. Četrtek, 14. marca ob 20. uri: »Vdova Ro-šinka«. Red A.

Angleško opereto »Gejša« pripravlja mari-borsko gledališče.

LITIJA

Nesreča ne počiva. V noči od nedelje na po-nedeljek, dne 11. marca je nenadoma nastal požar, ki je upepelil hišo, v kateri je stanova-la revna predilniška delavka s svojo sestro.

Ogenj je nastal v kleti iz neznanega vzroka ter tako hitro objel vso hišo, da sta si de-kleti komaj utegnili rešiti golo življenje. Zgo-re-la je popolnoma nova oprava, vsa obleka in perilo, uničen je tudi šivalni stroj. Dolga leta je delala v predilnici, da si je nabavila skro-men inventar, zdaj pa ji je ogenj v kratkih minutah uničil vse ter je škode nad 10.000 din.

ZALOG PRI LJUBLJANI

Prireditve. Naše delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« priredi v nedeljo, dne 17. marca ob 16. uri popoldan pri Cirilu v Zalogu igro »Zakon«. Vse prijateljice in prijatelje prijet-nega razvedrila vabimo na to našo prireditev, ki jo bomo najskrbneje pripravili. Na svidenje in družnost!

CRNA PRI PREVALJAH

PRI VOLITVAH ZAUPNIKOV JE ZMAGALA RDEČA LISTA »ZVEZE RUDARJEV JUG.«

Dne 3. marca t. l. so se vršile volitve rudar-skih zaupnikov pri mežiškem svinčenem rud-niku. V Crni je bilo 577 volilnih upravičencev, volilo pa je 381 rudarjev ali 66 odst. Za listo ZRJ je bilo oddanih 272 glasov, za NSZ pa 107 glasov. 34 odst. delavstva torej sploh ne briga, kako bodo v tekočem letu zaščiteni njih interesi. Ti delavci so coklje, ki zavirajo raz-voj delavske socialne zaščite, pa tudi boj za politične in kulturne pravice delavstva.

MEŽICA

Zmagala je lista Zveze rudarjev.

Tudi v Mežici so se vršile dne 3. marca vo-litve rudarskih zaupnikov pri mežiškem svin-čenem rudniku. Od 424 volilcev jih je šlo na volišče 191, torej niti ne polovica. Lista ZRJ je dobila 111 glasov, NSZ pa 80. Vsekakor so narodni spravili vse na volišče, dočim so se nekateri »tudizavedni« zelo slabo izkazali. — Kakršno je zanimanje za lastne pravice, tak je uspeh.

KRANJ

Kdaj bo skopnel sneg? Tudi po kranjskih ulicah ponekod sneg čaka vročega pomladn-skega solnca. V Bleiweissovi ulici pred hišami tov. g. Focka ga je še velik kup. Izgleda, da mu tudi vroče pomladansko solnce ne bo hitro kos. — Kakor nam je znano, so hišni posest-niki pred svojimi hišami dolžni očistiti ulice snega. Nekateri malomarne posestnike je na to dolžnost pred kratkim opozarjala tudi poli-cija. Zato upravičeno pričakujemo, da bo sneg v najkrajšem času zginit tudi izpred hiš g. Focka v Bleiweissovi ulici. Število brezposelnih na tukajšnji ekpozituri Borze dela še vedno raste!

Kako priti do večje količine bencina? O tem vprašanju so razpravljali na sestanku pri Stari pošti motociklisti in avtomobilisti. — V času, ko nekaterim manjka bencina za poslovne svrhe, vidimo na drugi strani, kako brezskrbno se vozi z motorjem v šolo sin tovar-narja, čeravno ni tako oddaljen, da bi poti ne mogel prehoditi peš. Ako pa je to res »pre-naporno« za njega, naj bi ga še nadalje vozil v šolo kočijaž v kočiji, ali pa naj bi v njego-vem spremstvu jezdil na konju. Do sedaj so mu njegovo komoditeto in luksuzni šport zavidali zlasti šolarji, sedaj pa se tem upravičeno pri-družujejo tudi motociklisti in avtomobilisti, predvsem oni, ki imajo svoja vozila za poslovne svrhe.

Vsakovrstne obleke in blago za obleke v veliki izbiri priporoča znana trgovina pri ALBINU JAZBECU V KRANJU.

LAŠKO

Glede nameravane ukinitve rudnika Huda jama smo uradno ugotovili, da je v rudarski župniji Jedert, ki šteje 1700 prebivalcev: 30 odstotkov rudarskih družin brezdomcev, ki bivajo v rudarskih kolonijah, 45 odst. rudarskih družin z malim posestvom (kočarji) in samo 25 odst. pravih kmetovalcev brez kake druge službe.

Nadzornik davčnih rubežev. »Večernik« št. 45 z dne 24. febr. poroča: »Čestni pometač nad-zoruje davčne rubeži.« V mestu Laško in ostali laški občini se vršijo že nekaj časa davčne ru-beži. To opravlja finančni organ. Predpisano je, da mora poleg finančnega organa hoditi kak občinski odbornik. Tega pa laška občina ne vpošteva, ampak je dodelila za spremstvo fi-nančnemu organu cestnega pometača Gučeka, ki je tudi upravičen prejemati denar. Prizadeti vprašujejo, če je oblasti tak postopek občine znan in če je na mestu. — K temu pripominja-mo: Ker je bil cestar Guček od cestnih del več-krat odsoten, je pri tem najbolj trpela čistoča naših ulic. — Če je namreč za čiščenje ulic, potem naj to delo tudi opravlja, ne pa da siro-mak hodi okrog po hribih. Rubežne funkcije naj opravlja po zakonu občinski odborniki.

Večkrat vidimo pri čiščenju ulic bivšega čestarja Z., ki opravlja te posle, kadar je Gu-ček zaposlen pri raznašanju pozivov, pri rube-žih itd. Sicer imamo pa tudi za te posle v služ-bi znanega govornika Kolšeka Janeza, zvanič-nika-stražnika.

Iz vrst kadilcev smo dobili pritožbe, da glav-na zaloga tobaka nima več na razpolago ciga-retnih papirčkov v svežnjih po 40 komadov, ampak samo še svežnje po 30 komadov. Prvi so slabše vrste, drugi pa boljše, cena pa je obema enaka (50 para). Naši delavci pravijo, da žele svežnje po 40 komadov.

Kej vse se zgodi človeku, kadar je okrogel. Dne 26. februarja zvečer je tovorni avto Igric-nika iz Laškega povozil v vasi Dobro 35 let-nega dninarja A. B. iz iste vasi. Imenovani ima zlomljeno levo nogo ter je ležal opit v cestnem jarku. Baš v trenutku, ko je privozil avtomobil, pa je iztegnil nogo na cestišče, nakar so mu jo kolesa pregazila.

Iz vrst naših obrtnikov slišimo pritožbe, da laška Glavna zaloga nima vedno na razpolago tovarnih listov, radi česar mnogi po več dni ne morejo odpošiljati blaga in so materijelno oškodovani.

Častna izjava. V »Delavski Politiki« z dne 19. maja 1938 sem objavil notico o »borbi proti dvojnemu zaslužkarjem«, radi katere je vložil proti meni g. Deželak Ivan tiskovno tožbo. — Ko sem se prepiral, da so tozadevni očitki dvojnega zaslužkarstva neutemeljeni in da zla-sti očitki glede višine zaslužkov in temelja za-služka niso utemeljeni, preključim iste kot ne-resnične in obžalujem, da sem jih objavil.

Jelovšek Edo.

Pol milijona dinarjev odškodnine »Sokolu« za škodo, ki so jo povzročili na imovini sokol-skih društev po raznih krajih njegovi nasprotniki, je sklenila izplačati vlada.

RADVANJE

Socialna zaščita delavcev. V soboto, dne 16. marca t. l. se bo vršilo s pričetkom ob pol 7. uri zvečer v gostilni Kokot (»Pri Lipi«) predavanje o socialni zaščiti delavcev itd. Govorili bodo ss. dr. Reisman, Eržen Viktor in Jelen Adolf. Delavci in delavke, udeležite se tega predavanja v čim večjem številu. — Sklicatelj.

Občni zbor tukajšnje »Vzajemnosti« se bo vršil v nedeljo, dne 17. marca t. l. s pričetkom ob pol 10. uri dopoldne v gostilni Kokot (»Pri Lipi«). — Odpor.

STUDENCI PRI MARIBORU

Nočni nemir. Že nešteto krat smo iznesli pri tožbe glede nočnega razgrajanja v naši vasi ali na žalost je ostalo dosedaj še vse pri starem in različni ljudje delajo še vedno kar hočejo. Vsakdo si lahko predstavlja, kako neprijetno je, ako se človek v poznih nočnih urah prebudi iz najboljšega spanja vsled neznanega kričanja in razgrajanja na ulici. Nismo nasprotniki petja, ampak kruljenje pijancev še zdaleka ni petje, večkrat je to »petje« podobno rjuvenju zverin v zverinjah ob času krmljenja. Kakor je razvidno, se nahajajo med temi ponočnimi razgrajalci tudi boljši ljudje — nedomačini, kar je razvidno že iz tega, da se poslužujejo raznih evropskih jezikov in primkov, katerih mi še nismo poznali. Vprašanje je, na kakšen način naj se ta nočni nemir prepreči ali vsaj omeji, ker je to nujno potrebno. Prebivalstvo, katero plačuje davke, to upravičeno zahteva. Mnenja smo, naj bi oblasti omejile popivanje. Ako pa to ni mogoče, potem pa ni drugega izhoda, kakor da se študenti priključijo Mariboru, ker v tem slučaju bi imeli na razpolago več varnostnih organov, katere sedaj zelo pogrešamo, akoravno je v ta namen v občin. proračunu predvidevana precejšnja vsota. Na vsak način pa se mora v tej zadevi nekaj ukreniti. — Eden v imenu mnogih, ki bi radi mirno spali.

Smrtna nesreča starčka. Te dni se je smrtno onesrečil 82 letni starček Jurij Černič. Baje je nekoliko vinjen padel na žarečo peč, vsled česar se mu je vnela obleka. Ko so sostanovaleci opazili dim, ki se je valil iz sobe, so takoj šli pogledat in našli truplo starčka že močno obžgano.

TEZNO PRI MARIBORU

Prosvetno delo. Naša »Vzajemnost« je imela dne 10. marca v društvenih prostorih pri g. Felču svoj redni letni občni zbor. Poleg velike udeležbe članov so bila zastopana na obnem zboru po svojih delegatih tudi mariborska okoliška društva »Vzajemnosti«, in sicer mariborsko, pobreško, studensko in radvanjsko. — V imenu zveze je pozdravil občni zbor in podal svoje poročilo njen blaginji s. B. Korošec iz Ljubljane. Iz poročila odbora in nadzorstva posnemamo, da so sodrugi in sodružice skušali do kraja izvesti naloge, ki jim jih je naložil lanski občni zbor. Če ni bilo mogoče storiti še več, so krivi slabi delovni pogoji tamonjega delavstva. Nezaposlenost, vojaška služba in pogosta selitev delavcev raznih strok v druge kraje, je oviralo zlasti razvoj dramskega in pevskega odseka. Po odhodu s. Veseljača ml. so občutili veliko praznino posebno v dramskem odseku. Ali kljub težočam je društvo priredilo v poslovni dobi šest dramskih prireditev, tri predavanja, en družabni večer in en nastop pevskega odseka v Radvanju. Tudi društvena knjižnica je bila dobro obiskovana, v čast in izobrazbo bi pa bilo delavstvu, če bi bila še bolj. Društvo je ustanovilo tudi še svoj tamburaški zbor. Zanimiva poročila odbornikov so trajala poldruge uro, na kar se je razvila stvarna sodružna debata. Članstvo je z neverjetno vestnostjo premetrilo vse nedostatke in ovire ter se zedinilo na program, ki ga naj društvo vrši in izvrši v prihodnjem letu. Izvoljen je bil nato stari odbor društva z nekaterimi izpremembami. Končno se je zopet oglašil s. Blaž Korošec ter opisal osnovno delo delavskega kulturnega gibanja ter podrobno delo v odsekih. Ob zaključku občnega zbora je zapel pevski zbor delavsko himno »Bratje, k solncu, svobodni«.

Nad Avstrijo in Češko so te dni krožila angleška in francoska letala in na Dunaj in Prago zmetala ogromno propagandnih letakov in brošur.

KLOBUKE

Otroške od din 30, 34, 42, moške 42, 52, 72. Obleke, perilo, čevlje, nogavice, pomladanske plašče itd. nudi najugodnejše konfekcija

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

ABOZA-

obleke za gospode in fante, plašči za dame in gospode. — Največja izbira. — Se ugodne cene!

J. Preac, Maribor, Glavni trg 13

JAKOB PERHAVEC
Maribor, Gosposka ulica šte. 9 — Telefon šte. 25-80

Iz Češke

Kako so se spomnili Masaryka? Praški listi so na predvečer Masarykovega rojstnega dne 7. marca prinesli skoraj vsi Masarykovo sliko s kratkim besedilom v spomin na velikega moža. Obenem so listi javili, da bo naslednji dan na Masarykovem grobu v Lanich v imenu sedanjega predsednika dr. Hache položen venec na Masarykov grob, a češko prebivalstvo se strogo opozarja, da so kakršnekoli spominske svečanosti prepovedane. Češki listi so tudi citirali posamezne Masarykove misli, kakor o splošni izobrazbi in podobne nepolitične izjave.

Slavnostna otvoritev SS doma na češki univerzi. V četrtek, dne 7. marca, na obletnico Masarykovega rojstnega dne, je bila slavnostna otvoritev doma SS poveljstva v poslopiju bivše pravniške češke univerze v Prahi. Poslopije stoji nasproti poslopiju bivšega parlamenta, na obrežju Vltave. K slavnosti sta prišla višji SS in policijski vodja SS Gruppenführer Frank in krajevni Standartenführer Ballauf, ki je razkazal prenovljene notranje prostore, v katerih bo tudi policijsko sodišče. V avli in predavateljskih dvoranah bo nameščena šola za praktično in znanstveno vzgojo SS oddelkov s predavanji in tečajji vseh vrst. K slavnosti so prišli tudi poveljniki obeh praških posadk SS polkov z znakom mrtvaške glave Oberführer Voss in Standartenführer Reich.

Ovaduštvo se v kritičnih časih razvija pri vsakem narodu v lastnih vrstah. »Čsl. Boj« poroča iz Prahe, da se je tudi tam našlo nekoliko sumljivih in strahopetnih elementov, ki so se podali na zoprot pot, da vršijo sedaj poklic ovajanja čeških ljudi nemškimi uradom. Njihova imena so baje znana.

Kazenski postopek proti češkim vojšim atašejem. Nemško kazensko sodišče v Prahi je uvedlo kazensko postopanje proti bivšim češkoslovaškim odposlancem, ki so bili prideleni poslaništvom na Poljskem, v Franciji in v Angliji, ker se niso odzvali pozivu, da se vrnejo v Praho in delujejo sedaj v inozemstvu proti Protektoratu. Prizadeti so polkovniki generalnega štaba: Kalina v Parizu, Kalla v Londonu in Kunpošt, ki je bil v Varšavi. Navedeni sicer ne bodo prisostvovali razpravi, toda z obsodbo lahko vlada Protektorata zaseže njih premoženje, če ga imajo še kaj na Češkem.

Poldrug milijon kron kazni. DNB in ČTK javljata, da je bilo v mesecu januarju naloženo samo v Prahi okrog poldrug milijona kron kazni radi navajanja cen in verižne trgovine. Obsodbe objavljajo vsi časopisi na prvi strani. V razglasih pa so doslej samo v enem slučaju podrobno navedli, zakaj so bili prizadeti obsojeni. V drugih objavah je samo navedeno, da so bili kaznovani radi navajanja cen in verižne trgovine in včasih je navedeno tudi blago. K javljeni višini kazni za mesec januar pripominja uradni razglas, da je šlo v nekaterih slučajih tudi za vprašanje pravičnega tehtanja premoaga. Medtem pa so listi objavili nove občutne kazni izvršene v mesecu februarju in začetkom marca.

Koncert praških učiteljev na deželi. Te dni so v češkem mestu Mladí Boleslavi praboto so v češkem mestu Mladí Boleslavi proslavili 30 letnico mestnega gledališča. V to svrhu so povabili »Pevski zbor učiteljev«, ki je priredil dva koncerta v razprodanem gledališču. Koncert je potekel izredno lepo in slavnostno. V nedeljo so praški učitelji peli v bližnjem kraju Lysy na Labi. Podobni kulturni dogodki se na Češkem vrstijo eden za drugim, z namenom, da se vzdrži v narodu zavest skupnosti in ljubezen do narodne kulture. »Nova doba«.

Ogromne izgube na morju zaznamujejo v 5 mesecih vojne nevtralne države. Izgubile so 141 trgovinskih ladij v skupni tonazi 430.000 ton. Najhuje je prizadeta Norveška, ki je zgubila 47 parnikov (130.000 ton), ostale potopljene ladje so bile last drugih nevtralnih držav in je zlasti tudi Grčija utrpela silno škodo, ker je zgubila 17 parnikov.

KATERO ZAVEDNO DEKLE do 26. let z vsaj din 5000 gotovine bi poročilo inteligentnega, mirnega in treznega mladeniča s stalno službo. Semo resne ponudbe s sliko, ki te vrne, je poslati na oglašni oddelk »Delavske Politike« pod »Tiha sreča«. Tajnost zjamčena.

Za potovanje

Ročne kovčge, nahrbtnike, listnice, denarnice, nogometne žoge, gamaše itd. priproča

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova c. 13

Položaj kmeta in delavca na Kozjaku

Premnogo se je pisalo in razpravljalo po raznih časopisih o razmerah na Kozjaku, toda ne verjamem, da je kdo od piscev sam preživljal kruto borbo za življenjski obstanek, bodisi kot majhen posestnik s kopico otrok, ali pa kot lesni delavec. Da zadostimo resnici, pogledajmo si natančneje razmere, šele potem dobimo jasno sliko.

Ko se voziš po Dravski dolini, se ti nehoti ozira oko po pustih goličavah Kozjaka. Bridka pesem jekla je pripravila pogin nekda tako temnim gozdovom. Nehote si staviš vprašanje, čemu je prišlo do tega. Toda če pogledaš med to ljudstvo in živis z njim, dobiš jasen odgovor. Pogledajmo si tabelo, iz katere pač lahko posnamemo najvažnejše:

Leta 1929, je dobil kmet za 1 m³ rezanega lesa din 550, tes. lesa din 280; od l. 1930—1935 od rezanega lesa din 170, tes. lesa din 100; od l. 1936—1937 od rezanega lesa din 250, tes. lesa din 120; od l. 1938—1939 od rezanega lesa din 280, tes. lesa din 180.

Cena lesu je padla leta 1930, za več kot 50 odst. in skozi celo desetletje ni dosegel cene iz leta 1929. Isto je pri živini, pri kateri je bila cena do l. 1930, še do din 10 za 1 kg žive teže, medtem je tekom zadnjega desetletja padla na din 3 ter se je v najboljšem slučaju prodajala po din 5.

Če hočemo izračunati povprečen zaslužek kmeta, oziroma delavca, pogledajmo še sledečo tabelo (cena lesu je srednja):

Rezan les:	
1 m ³	din 250.—
delavec, ki podira	» 15.—
žagar	» 25.—
žaga	» 25.—
stroški za vožnjo	» 60.—
	ostane din 125.—
Tesan les:	
1 m ³	din 150
delavec, ki podira	» 15.—
tesar	» 25.—
stroški za vožnjo	» 60.—
	ostane din 50.—

Po tej tabeli dobi kmet približno din 125 za 1 m³ rezanega lesa, ozi. din 50 za 1 m³ tesanega lesa. Pripomniti pa je treba, da je les redkokdaj pri cesti, kjer se ga lahko naloži, temveč v gozdu, odkoder se ga mora šele spravljati do vozne ceste. Priznati moramo, da je kmet, ali zastoj delal, ali pa dal zastoj les.

Še na slabšem, kot kmet je seveda delavec. V najboljšem slučaju napravi 240 šihov (seveda, ako dopušča vreme) in zasluži na leto 6000—7200 dinarjev ali 500—600 din mesečno. Kako izhaja s tem zaslužkom s svojo družino, si pač lahko vsak predstavlja. Da živi ob samem krompirju in koruznih žgancih, menda ni potrebno naglašati.

Ako pa pogledamo zaslužek prekopčevalcev, lesnih trgovcev, vidimo, da je njih zaslužek vsaj še enkrat toliko, če ne več pri 1 m³ lesa kot je kmet dobil za les, saj je cena rezanemu lesu v Osijeku že din 1000, tesanem pa din 600 za 1 m³.

Vsled teh okolištin se ne smemo več čuditi praznim gozdovom, saj posebno zadnja leta kmet vsled suše, toče itd. ni pridelal toliko, da bi bil preskrbljen z živili ter je moral vse drago plačevati, les pa je dajal zastoj. Zato je večina kmetov zadolžena do vratu, medtem ko trgovci bogate.

Času primerno bi bilo, da dobita kmet in delavec kot glavna faktorja dela zadostno plačilo za svoj trud, omeje naj se pa naravnost ogromni zaslužki prekopčevalcev. Le na ta način bo zadosteno pravici, kajti pomisliti je treba, da ne živimo samo mi, temveč je za nami nov rod. Od česa pa bo živel, ako se ne izboljšajo razmere?

V. D.

»Delavska Politika« ne dobiva nobenih subvencij, zato poravnaj naročnino takoj!

Delavski pravni svetovalec

Pravica do pešpoti (Trbovlje)

Vprašanje: Preko sosedovega zemljišča sem se posluževal poti pešhoje že čez 50 let. Koncem leta 1939, je sosed svet tako preoral, da je preoral pešpot. Ker je sedaj pot nerodnejša, sem sosedu naročil, naj jo posuje z gramozom, čemur se protivi. Ali sem k temu upravičen?

Odgovor: Če ste se navedene pešpoti posluževali že 50 let, ste jo nedvomno že priposestvovali. Sosea lahko tožite s tožbo radi motenja posesti, če od dneva motitve, za katero ste zvedeli, še ni preteklo mesec dni. Če pa sosed Vam brani, posluževati se še nadalje te pešpoti, lahko tožite na priznanje pravice do te pešpoti. Niste pa upravičeni pešpoti posuti z gramozom, če sosed na to ne pristane, še manj pa morete zahtevati od njega, da to sam napravi.

Vzdrževanje nezakonskega otroka (Hrastnik)

Vprašanje: Moja mati že dalje časa oskrbuje nezakonskega otroka. Mesečne prispevke je za to oskrbo najprej krila občina Hrastnik, čim je pa slednja ugotovila, da je otrok pristojen v občino Leskovec, je mesečne prispevke odpovedala. Moja mati je to sporočila občini Leskovec ter se je nato zgledala občinski tačnik, ki je zatrdil, da bo njihova občina že poravnala potrebne stroške za preskrbo otroka. Ker se občina sedaj izgovarja, da je moja mati teta nezakonskemu otroku in da je zato dolžna sama skrbeti zanj, je prišla v težek položaj. Ali lahko sodnijsko od občine Leskovec zahteva povračilo stroškov oskrbe?

Odgovor: Za otroke so dolžni skrbeti najprej starši, če pa teh ni več, stari starši. Pri nezakonskih otrocih je k vzdrževanju poklican najprej nezakonski oče, nato nezakonska mati in končno starši nezakonske matere. Če ti nimajo ničesar, mora za nezakonske otroke skrbeti občina, v katero so pristojni. Če Vaša mati ni nezakonskega otroka sprejela na oskrbo brez ozira na povračilo stroškov oskrbe, je upravičena od pristojne občine tudi sodnim potom

zahtevati povračilo vseh potrebnih stroškov, ki jih je imela z oskrbovanjem otroka. K vzdrževanju otrok zakon tete ne zavezuje.

Odpis davka (Celje)

Vprašanje: Imam hišo z vrtom. Iz leta 1937 imam davčnega zaostanka v znesku din 660. Letošnji predpis znaša din 184. Davkarija pravi, da mi ne prizna odpisa davka, češ, da mora biti letošnji predpis višji, kakor pa je ostanek iz leta 1937. Ali je to pravilno?

Odgovor: Uredba o odpisu neposrednega davka pravi, da mora biti za odpis davka davčni zaostanek iz leta 1937 večji od davčnega predpisa iz leta 1938. Odpis davka se dovoli le onemu, ki povrh tega še izkaže, da bi bila izterjava tega zaostalega davka povzročila nevarnost za gospodarski položaj davkoplačevalca. Če pa davkoplačevalec radi plačila zaostalega davka ne bi prišel v gospodarsko težji položaj, se mu odpis davka ne dovoli. Če mislite, da imate pogoje za odpis davka, vložite posebno prošnjo na pristojno davčno upravo.

Zavarovanje pri Bratovski skladnici (Trbovlje)

Vprašanje: Že leta 1926. sem bil vpokojen kot rudarski paznik pri Bratovski skladnici v Beogradu. Priznano mesečno pokojnino imam v znesku din 400, toda se mi mesečno po din 145 še odteguje. Letos sem obolel, trboveljska Bratovska skladnica pa mi noče izdati bolniškega listka, češ, da sem vpokojenec beograjske Bratovske skladnice. Ker pa denarja za zdravljenje nimam, prosim za svet.

Odgovor: V Vaših navedbah ni pojasnjeno, za kaj Vam beograjska Bratovska skladnica odteguje mesečno po din 145. Vsekakor Vam trboveljska Bratovska skladnica ni dolžna izdati bolniškega listka, če niste pri njej zavarovani. Zato se s posebno pisмено vlogo obrnite na beograjsko Bratovsko skladnico, v kateri pojasnite svoj položaj s prošnjo, da Bratovska skladnica v Beogradu dovoli, da se pri trboveljski skladnici zdravite na njen račun.

ABOZA-obleke,

srajce, kravate, klobuke, nogavice kupite najceneje pri M. Kotnik, Maribor, Grajski trg 1

MALI OGLASI

6, 75, 95, 120, 140, ženske gotove obleke
44, 59, 88, ženska krila
26, 33, 45, 69 bluze
Velikonočna prodaja
Magdalenska oblačilnica
A. Kumperšak, Maribor (Palača dr. Sedaj)
Valvazorjeva — (Ivočakova ulica — (smer Frankopanova ul.)
Moške obleke
Otročje obleke

FRANC REICHER, MARIBOR

Tržaška cesta 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnih cenah. Hitra izdelava.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarne v Mariboru. Telefon št. 2324